

התאחדות המורים
ישראל

כ"ק אדמו"ר מהור"י"צ, כותב הרשימה

לד בכור?

דעם גישמאק שכלי ואָס זיי דער הערין אין דעם, און דאָס איז זיי מכריח דעם לערנען, בכדי זיי זאָלן דער הערין שכל, ממילא זוכין זיי נאָר עניני שכלי ואָיילע דאָס איז זיי גישמאָק, איז ניט אזוי, דאָס הייסט ניט תורה, דאָס הייסט שכל זיי זוכין שכל, ועלין זיי גייפניען שכל אין אַ נאָנדער אָרט איז דאָס אייך גוט [=ישנם כאלו שלומדים תורה רק מצד תענוג השכלי שהם קולטים בזה, וזה מכריח את לימודם, בכדי שיקלטו שכל, ממילא מחפשים הם רק ענינים שכליים

כשהמה באופן כזה וכזה דוקא. ובכלל רצון הוא מוגבל, שרוצה וחפץ בענין זה, ובאיש זה ובפרט זה.

והתורה היא ג"כ מוגבלת, וכמ"ש⁷ אם בחוקתי תלכו, אז ונתתי גשמיכם, שהגשמי הוא בשביל התור, דלהיות התורה היא פי וביאור המצות, ומאחר שהמצות המה מוגבלים כנ"ל הרי הפי וביאור איך לקיים המצוה הוא ג"כ מוגבל.

וגם בתורה ישנו רצון העליון, שהרי היא

מאומה [=לחיים], הושבתי כי אין נותני, ונתן לי. והתחילו המסובין, למחות על זה, כי כבר הקאתי הרבה. והושיב איך וייס מיט ועמען איך האַנדיל [=אני יודע עם אני מתעסק]. ואמר לדודי הבעל שמחה, עס איז פראַן נאָרים ואָס מיינען אַז ער איז שיכור, וגם שיכור ניקטערער הייט אייך, נאו איז ער שיכור? ואיז זיי דאָס! אַז פאַר שטיין ויל מען ניט, נאָר זאָגין, און זאָגין דאָס [ואָס] מיא דאָרף ניט זאָגין, זינגט זינגט [=ישנם טיפשים החושבים שהוא שיכור, וגם שיכור כשהוא מפוכח, נו האם הוא שיכור? תראה להם! הרי להבין לא רוצים, רק לומר, ולומר מה שלא צריך לומר. שירו שירו].

ואח"כ הבאתי הביבעל של ה"קופת-בחורים" ורשם בכי"ק בזה"ל

10 שלום דובער

10 ר' שמואל מיכל טראיינען

10 ר' מנחם מענדיל גורארי

10 ר' משה הארינשטיין בעל שמחה

10 א' מחותן.

והנה קודם שהתחיל לכתוב בהפנקס הני"ל, אחז את העט בידו כרגעים אחדים וחשב בעיון, ומתוך המחשבה התחיל לאמר כן.

מציאות וערט אָן גירופין [=נקראת] אַ מוגבל, באופן כזה דוקא איז דער [=היא המציאות, ניט באופן אחר, זה נקרא מציאות. תורה ומצות, המה ג"כ מוגבלים, שמצות המה רמ"ח מ"ע ושס"ה [=לית], הרי המה מוגבלי במנין, וכן הם מוגבלי בפועל, קיום או למנוע.

ובכלל מצות הם בחי רצה"ע, שגם מצד זה המה מוגבלי דלהיות שרצה"ע הוא דוקא

בהיות כי ערבים ומתוקי' ונחמדים הדברים מאד מאד, אשר על כן הנני חפץ לרשום, ואין אני מביט כלל על זה שלא יהיו ממש כמו שאמר, כי מה אוכל לעשות, כי גם זה טוב יותר מאין, "עס איז אייך בעסער ויא גאָר ניט" והשי"ת ירחם עלי, ויתן במוחי חקוק כל הדברים ושאזכור מה ששכחתי, כי נפשי אליהם תכסוף בפועל

כיון שזה ערב להם. ואם לא כך, זאת אומרת לא תורה, זאת אומרת שכל, הם מחפשים שכל, הם ימצאו שכל במקום אחר, גם כן טוב.

תורה העקרית הוא בהנחת העצמות דוקא, רק שלומד מפני שכן רצון הבורא בלי שום חשבון כלל וכלל. נמצא שהתני הוא ג"כ בחי מוגבל.

וגם תורה הוא מלשון הכתוב⁹ ותורה אור, שהוא בחי גילוי אור אמיתי לכל ההולכים בדרכי הטובי, איר וייסט ועמען איז זיא

— חכמתו — ורצונו ית⁸, שהרצון הוא באופן כזה דוקא, פי שלימוד התני יהי מצד הציווי שכן ציווה הבורא ית, ולא מצד הרגש השכל. מצד דיא עצם גישמאָקאייט פון שכל איז ניט אזוי, נאָר מער ניט ויילע אַט אזוי איז [=מצד עצם עריבות השכל זה לא כך, ורק מצד שכן הוא] רצון הבורא, וזה שהוא רצון הבורא הוא רוצה בו באמת מקרב ולב עמוק, בלי שום התבוננוי כלל וכלל.

פראַן אַזעלכע ואָס לערנען תורה נאָר מצד

למה יעקב לא נו

לרגל כ' מרחשוון, בו ימלאו 141 שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, מדפיסים אנו בפירסום ראשון רשימה מדברית קדשו במוצש"ק בדר"ח מרחשוון תרס"ג, בה מבאר את מטרת החינוך שניתן בישיבת תומכי תמימים • השיחה נכתבה על ידי בנו כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע, בהמשכים – מיום א' מרחשוון ועד ליום ו' מרחשוון • לתועלת הלומדים הוספנו תרגום חופשי לקטעים שנרשמו באידיש

הביא לדפוס:
הרב שלום יעקב חזן

ב"ה. יום ש"ק ב' דר"ח. א' מרחשוון תרס"ג

עמידה שעה 1/2 7. קריאה, עם תרגום¹. הילוך תפלה. תפלה ביחידות עד שעה 2 יום בערך, בלא צמיחה מחודשת, כ"א בכלל.

היום מעט דיבור לאחר התבוננוי בכל ענין, איך לעשות.

אחר הבדלה ביקורי של הרמ"מ [=הרב מנחם מענדל] גורארי והר"ר ש"מ [=שמואל מיכל] טראיינין.

אסיפת ת"ת של העיר אצל כ"ק אאמו"ר שליט"א לחזק יתודותי.

בהיות כי ת"ל גדלה שמחת² כל משפחתינו הנכבדה, ונעשה ארוחה קטנה עבור חמשה מנייני או יותר, וכל המסובין ישבו ואכלו, ותמימים חמשה באו לכבד את בעלי השמחה בגופם והוא שנגנו ניגונים נעלי ביותר, והפיקו רצון מאד, וחבר נכבד מאגודתינו הא[ו]רח הרשמי"ט מפ"ב [=מפטרבורג] נתפעל מאד על המראה ויצא מגדר כלים לגמרי.

השתי כדת, ואין א[ו]נ[ו]ס³, אבל כל אחד מאנס את עצמו לשתות, והריקודי בקול רם, וכן רקדתי הרבה ביותר לפי כחי, ומרוב השתי, עירבוב המשקאות, והעיקר רוב הריקודים, פעלו עלי רוב הקאה, ותומ"י רוח לי, וזה הי בפר"מ השגחה פרטי ודבר בעתו, כי בעוד שעה קלה התחיל כ"ק אאמו"ר שליט"א לדבר הרבה, וראשי עלי כגלגל מבלי לידע מכל הנעשה סביבותי, ומ"מ דבקתי א"ע לשמוע במוח את הדבר, והי לי קשה ביותר, ומ"מ

מעט הנני יודע, ובהיות כי ערבים ומתוקי ונחמדים הדברים מאד מאד, אשר ע"כ הנני חפץ לרשום, ואין אני מביט כלל ע"ז שלא יהיו ממש כמו שאמר, כי מה אוכל לעשות, כי גם זה טוב יותר מאין, "עס איז אייך בעסער ויא גאָר ניט" והשי"ת ירחם עלי, ויתן במוחי חקוק כל הדברי ושזכור מה ששכחתי, כי נפשי אליהם תכסוף בפועל.

נחוץ לפי דעתי לתאר איך שהי התחלה, תחלת הכל הי כן שאמר לחיים. ואמר לחיים, חיים עצמיים, אָט ויא עצמיים איז, אָט ויא עס פאָרשטייט זעך, און ויא עס ועט זעך פאָרשטיין אי"ה, און אַלע אידן זאָלין דאָס דער הערין מיט אַ אמת, אָט אזי"י וינציך זעך, און איך האָף אַז אזי"י ועט זאָלין גוים [=איך שעצמי הוא, איך שמוכן, איך שיוכן אי"ה, וכל היהודים יקלטו את זה באמת, כך הנני מאחל לעצמי, ואני מקוה שכן אכן יהי בודאי], בלתי שום ספק.

ואח"כ אמר כי חפץ לקנות ריקוד, והכסף יהי לטובת "קופת-הבחורים"⁴, ונתן עשרה רוי"כ והלך ריקוד עם הבעל שמחה, ואחרי כן הציע סדר "קופת-הבחורים" איך כי עומדים תחת רשות קאנטאָר [=משרד הישיבה] הגדול, ואלו שנ[ו]תן להם רשות לחכו המה מחזיקי אותם בניי לבניי כו'.

ואח"כ קנה הרשמי"ט ריקוד ושאל כמה ליתן, והשיב זה הכלל, מעולם לא ירדה מעשרה⁵. וכן הבעל שמחה, וכן הרמ"מ גורארי, וגם אני קניתי. ואח"כ אמר אלי מדוע אין אתה לוקח

**הקשיבו יהודים מה שמדברים עמכם, אתם יודעים די טוב,
שלא בכל פעם מדברים, ולא בכל פעם אני מספר מעשיות,
בדרך כלל אינני דברן גדול, אני יכול לשבת במסיבה זמן
נכון ביותר, ולא לדבר, אלא שכעת הוא זמן המוכשר לזה,
אני מבקש לטובתכם שתקשיבו, ולקלוט בפנימיות ממש,
אלו ענינים שנוגעים מאוד**

וייסט גאנץ גוט, אז ניט אלע מאָל רעט מען,
און ניט אלע מאָל דער צייל איך מעשיות,
בדייך בין איך ניט קין גרייסער ריידער, איך
קען אָב זיצין אין אַ מסיבה זמן נכון ביותר,
און ניט ריידן, נאָר איצט אז עס איז אַ זמן
מוכשר לזה, בעט איך לטובתכם אז מיא זאָל
הערין, און דער הערין אין אַ פנימיות ממש
עס איז עניניי וָאָס זאָיינען שטאַרק נוגע
[הקשיבו יהודים מה שמדברים עמכם, אתם יודעים די
טוב, שלא בכל פעם מדברים, ולא בכל פעם אני מספר
מעשיות, בדרך כלל אינני דברן גדול, אני יכול לשבת
במסיבה זמן נכון ביותר, ולא לדבר, אלא שכעת הוא זמן
המוכשר לזה, אני מבקש לטובתכם שתקשיבו, ולקלוט
בפנימיות ממש, אלו ענינים שנוגעים מאוד].

אודות זה כבר דברנו בארוכה²⁰ כי קליי
וסט"א המה מבינים על רע, והמה עיקר
עבודתם לנגד אל האדם, ולהדיחו ולהסיתו,
בכל המיני דחויים, עס איז פראַן אַ זעלכע
וָאָס קליפו וסט"א וָאָרפין זיי אַריין
מחשבות זרות, וָאָס דיא מחשבו זאָיינען
בעצם רע גמור, און אַ טעדער מענטש איז
לכאוי ניט שייך צוא אַזעלכע מחשבות בעצם,
ער ויל זיי בשום אופן ניט, נאָר זיי וָאָרפין
אַראַיין, וָאָרעם זיי טוען דאָך זייער זאָך. איך
בעט אז דער וָאָס ועט ניט פאַרשטיין זאָל
פרעגין, וָאָרעם איך ויל אז אלע זאָלין
פאַרשטיין, און ויסין וָאָס מיא רעט, ע"כ
דאַרפמען ריידן אַנדערש קלערער אַביסול
[ישנם כאלה שהקליפות וסטרא אחרא זורקים להם
מחשבות זרות, שהמחשבות האלו הן בעצם רע גמור,
והאיש הזה לכאורה אינו שייך למחשבות כאלו, הוא לא
רוצה אותם בשום אופן, אלא שהן נזרקות פנימה, שהרי הן
עושות את עבודתן. אני מבקש שמי שלא יבין שישאל, כי
אני רוצה שכולם יבינו, וידעו מה שמדברים, על כן צריך
לדבר קצת יותר ברור].

לכאורי א"מ מדוע הנה נדרש המקיפים
בכלל עד אשר קנה יעקב אבינו הבכורה מצד
זה, והכל למען השג המקיפיי דעשו, כמבואר
כ"ז היטיב בדא"ח, למה הוא כל העבודה
הזאת. הנה שני טעמי בדבר, האי צוא ליב
דורך גיין ועלט דאַרפמען האָבין מקיפים,
וָאָרעם מקיפים זאָיינען גאָר אַנדערש מאיר,
זיי לייכטען בפו"מ בכל הענינים, מיא קען
גאָר ניט ויסין פון וָאָנען קומט דאָס. למשל אַ
מאָל וערט מען אַיין גיהיט אין ענין פנימי,
וָאָס צוא עבודה איז ער ניט שייך מצד
הפנימיות וערט אַט דאָס פאַר היט, עס דער
הערין זעך אַ זעלכע גילויים וָאָס מצד התענוג
קען מען גאָר אַרויסי מגדר כלים לגמרי, פאַר
לירין זיך אין גישמאָק פון אלקות וָאָס דאָס
איז נאָר שייך אל המקיפים [האחד כדי לעבור
עולם צריכים מקפים, מאחר ומקיפים מאירים לגמרי
אחרת, הם מאירים בפועל ממש בכל הענינים, לגמרי אי
אפשר לדעת מאיפה זה בא. למשל לפעמים נשמרים טוב

[=הרי הוא לא קנה אחוזה בכדי להיות סוחר], הרי ראויה להיות בכור מן התולדה, ואָרעם מיא זאָגט אַז גיואַרין איז ניט גלאַיך ויא גיבאַרין [=שהרי אומרים שעשוי הוא לא בדומה לנולד].

אך הפיי האמיתי הוא דלהיות ידוע דבכל דבר – בד"כ איז אַזיי – מקיפים קודמים אל הפנימיים, ולכן הי עשו הבכור, להיותו שרשו בבחי' המקיפים כו', ויעקב בחי' הפנימיים, ואחרי כן, דלהיות שליעקב הי דרוש גם המקיפיי קנה מאתו הבכורה, ובאמת היתה הכרח ליעקב המקיפיי, וכמבואר באריכות דבר זה בתורה אור פי וישלח כו'.

נאָר דאָס דאָרפין ויסין אַז מקיפים אָן פנימים טייג כלל וכלל ניט [=אך זה צריך לדעת שמקיפים בלי פנימים לא שווה כלל וכלל], השייט זאָל אויסי היטין פון [=ישמרנו מ]מקיפים אָן [=בלי] פנימים, העיקר המה הפנימים, ולזה גם מקיפים אז מה טוב.

בתוך הדברים גיהק ופיהק – גיגענעצט – . . . [אחד הנוכחים] זאָגט ער עס, אַך . . . איר זאָייט שייס אַ פנים כלל קין שייכות ניט צוא אַ רעכטער זאָך, מער ניט ויא צו זיסע זאָכין, איר ועט שייס שטאַרבין אָן תשובה, אָבער גיויס, נאָר וער וייס. איך זאָלט אייך זאָגין אַז איר זאָלט ועלין שטאַרבין איידער משיח ועט קומען, ועט איר לכל הפחות קענען אוף שטיין צוא תחיית המתים [=אמר לו (מהרש"ב לאותו אחד שפיהק): אַך . . . אתם כבר כנראה לא שייכים כלל לדבר ישר, רק לדברים מתוקים, אתם כבר תמותו בלי תשובה, אבל ודאי, אַך מי יודע. הייתי אומר לכם שתצרו למות לפני שמיח יבוא, לכל הפחות תוכלו לקום לתחיית המתים].

איר יונגע לייט קענט תשובה טאָן, טאָ טוט תשו', נאָר מיט אַ אמת זיך ניט נאָרין, און דער עיקר ניט ועלין זיך נאָרין, ואָרעם דער פון קומט כלל גאָר נישט אַרויס, דער עיקר לערונט אונז דאָס חסידו' אַלץ ואַס מיא ויל זאָל זאָיין מיט אַ אמת, אָבער תאַקע מיט אַ טיפין פאַל אמת, דער פאַר איז [=אתם אברכים יכולים לחזור בתשובה, אבל באמת ולא לרמות את עצמו, והעיקר לא לרצות לרמות את עצמו, כי מזה כלל לא יוצא מאומה, העיקר שמלמדת אותנו חסידות היא שכל מה שרוצים שיהיה באמת, אבל באמת במדה עמוקה של אמת, ולזה] החסידות פועל, כי האמת מכריע הכל, ואַיילע [=כי] עצם חסידות איז יסודה ועיקרה נאָר [=רק] אמת, כי חותמו של הקב"ה אמת¹⁹, און חסידות וערט אָן גירופין [=וחסידות נקראת חותם הפנימי, בד"כ נקי חסידות אמת לאמיתו, ואַס דער אמת פון [=של] חסידות פירט צוא, צוא דיא אמת-קייט פון [=מוליכה לאמיתיות של] אלקות.

הערט אידן ואַס מיא רעט מיט אַיין, איר

אתם אברכים יכולים לחזור בתשובה, אבל באמת ולא לרמות את עצמו, והעיקר לא לרצות לרמות את עצמו, כי מזה כלל לא יוצא מאומה, העיקר שמלמדת אותנו חסידות היא שכל מה שרוצים שיהיה באמת, אבל באמת במדה עמוקה של אמת, ולזה החסידות פועל, כי האמת מכריע הכל, כי עצם חסידות איז יסודה ועיקרה רק אמת, כי חותמו של הקב"ה אמת, וחסידות נקראת חותם הפנימי, בד"כ נקי חסידות אמת לאמיתו, שהאמת של חסידות מוליכה לאמיתיות של אלקות

התורה היא בחי' פנימים שהוא בחי' חכמתו ית¹³, וחכי בכלל הוא פנימי. ועוד זאת כי הוא מוגבל בכלי דוקא, דבמוח שבראש שם משכן החכמה. ומי"מ ההגבלה הוא בשניהם, נאָר דיא [=אלא שה]הגבלה פון [=של] תורה איז מיט מער קונצין ויא די [=היא ביותר תיחוס מ]ההגבלה פון [=של] מצות.

ובד"כ ידוע דתהו ותיקון הם בחי' פנימים ומקיפים¹⁴, תהו בחי' מקיפים, תיקון פנימים, ולכן בתהו הי ריבוי האור ומיעוט הכלי¹⁵, פי ריבוי האור, אור גדול ותיקיף שלא לפי"ע הכלי כלל, ולכן הם בחי' מקיפים שלא הי האור בבחי' התיישבות בכלי. ובתיקון פנימי, כלי רחבים ואורות מועטים, פי רחבים שהמה היו מקבלי אורות, והאורות היו ממותקים, פי ממותקי שהיו בבחי' התכללות דוקא, שכל ספי' היתה כלולה מזולתה, דספי' החסד נותנת מקום לספי' הגבו', וממילא מזה נעשה גבו' שבחסד, וחסד שבגבו', וכמו"כ בשאר הספי', וזהו ממותקי והוא בתיקון. משא"כ בתהו אנפין מתפרדין ספי' אחת אין נותנת מקום לזולתה כלל. ולכן סדר עמידת הספי' בתהו נקודות זה תחת זה. וזהו בד"כ ענין פנימי ומקיפי.

ויצחק הנחיל ליעקב את הקול, והנחיל לעשו את הידים, פי ידים פשוטי כמי"ש¹⁶ על חרבך תחיי, וליעקב הנחיל את הקול, קול התורה קול התפלה¹⁷, ועשו הי הבכור רק יעקב קנה ממנו הבכורה¹⁸. ולכאוי מפני מה הי עשו בכור מן התולדה, הלא קמי' גלוי מתחלה ומראש מה שיהי ומה שצריך להיות, מאחר שלבסוף קנה את הבכורה מן הסתם היתה דרושה לעבודתו ולמעלתו, ער האָט דאָך ניט גיקייפט אַ אימעניע זאָיין אַ קופיעץ

[=אתם יודעים למי היא] אור המאיר רק לאלו שלומדים אותה כמבואר לעיל שהוא מצד רצון הבורא, ממילא אַז ער זעטסעך לערנען און וייס אַז ער איז [=כאשר הוא מתיישב ללמוד ויודע שהוא] מקיים רצון הבורא, ויודע מי הוא, כי לב יודע¹⁰, ממילא מאיר לו גילוי רב כו'.

נאָר דאָס דאָרפמען ניט פאַר געסין וען איז [=רק זה צריך לא לשכוח מתי] תורה אַ אור המאיר, דוקא כשהוא באופן כזה, שיודע מהותו העצמי, ויא [=איך ש]באמת איז ער [=הוא] כלל קין שייכות ניט צו [=לא שייך ל]תורה, ואָרעם ער איז דאָך אַ [=כי הרי הוא] חומר, ואפשר חומר עב וגס, איז ויא קומט דאָס צו דער הערין אַ גישמאָק פון [=איך הוא מגיע לקלוט תענוג מ]תורה, שהיא עניני' שכלי, ובד"כ שכלי הוא היפך החומר, ובפרט שכל אלקי שנתפס רק בלב עדינה. רק שמצד חסדי הי ורחמי כי לא תמו ע"כ בחר בנו דוקא, ונתן לנו תורתו הקדושה.

ממילא צריך לידע כל הפרטי וכל הענינים האלו באמת, ולעשות חשבון צדק בנפשו ניט אויסי נאָרין זיך [=לא לרמות את עצמו], ואח"כ יכול להיות שהתורה תהי לו אור המאיר, און יעמאַלט ועט דאָס עם תאַקע מאיר זאָיין אין אַלע זיינע עניני' [=ווא אכן תאיר לו בכל עניניו]. נמצא התורה היא ג"כ בבחי' מוגבל, שהיא מוגבלת בכל הפרטי האלו.

ובד"כ תורה ומצות הם בי בחי' מקיפים ופנימים¹¹, המצות הם מקיפים, והתורה היא פנימים. ולכן מצות הוא רצה"ע, וידוע¹² דרצון הוא בחי' מקיף, שאינו בחי' אור בכלי מקום מיוחד בגוף, כ"א ממלא כל האברים. ועוד זאת כולם בשוה דוקא, ולכן ממנו ראי ומשל והסבר להבין ענין סוכי"ע כו'. משא"כ

- (13) תניא פ"ט.
- (14) בהבא להלן ראה תורת חיים בראשית ט, א. וש"נ.
- (15) ראה עץ חיים שער התיקון פ"ה.
- (16) תולדות כז, מ.
- (17) ראה בראשית רבה פס"ה, כ.
- (18) תולדות כה, לג.
- (19) שבת נה, א.
- (20) שיחת שמחת תורה תרס"ג - נדפסה ב"בית משיח" גליון 340 ע'.
- (21) ראה תניא פ"ב.
- (22) ראה סה"מ תרו"ץ ע' רו ואילך. וש"נ.
- (23) סנהדרין לז, א.
- (24) ראה יד, א. וראה תניא ריש פ"ב.
- (25) אבות פ"א מט"ו.
- (26) שם פ"ג מ"ר.
- (27) תקו"ז תיקון ו (כג, א).
- (28) כך נרשם בכתי"ק.

- הארינשטיין. ראה אגרות קודש כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע חס"ו ע' לד: "מני אז שהינו יחדיו במוש"ק נח תרס"ב(ג), בעת שמחת הגאולה של דודי הר"מ שי' הארינשטיין". וראה בהנסמן בהערות שם.
- (3) ל' הכתוב - אסתר א, ח.
- (4) נוסדה בקיץ תרס"ב, ונועדה להעניק אש"ל לאותם בחורים שעדיין לא התקבלו לישיבה, אך גם לא נדחו, ושהו בליובאוויטש לתקופת מבחן. ראה גם "כרם חב"ד" גליון 3 ע' 58.
- (5) ראה סוכה ה, רע"א - מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה טפחים.
- (6) ראה בלקו"ש חל"ב ע' 178. ובהנסמן בהערות שם.
- (7) בחוקותי כז, ג.
- (8) ראה תניא פ"ד (ח, א).
- (9) משלי ו, כג.
- (10) משלי יד, יו"ד.
- (11) ראה תואה אור יתרו סח,ב. המשך יו"ט של ר"ה תרס"ו ע' שעז. ובכ"מ.
- (12) ראה לקו"ת נשא כד, א. ובכ"מ.

דער אור הבלי גבול ועט אין אייך מאיר זאין באמת, איר זאָלט דער הערין אַלע זאָכן ואַס מיא קען דער הערין פון בלי גבול, ואַס חסידות קען פועל זאין, זאָל דאָס אין אייך פועל זאין מיט אַ אמת [=על כן תומכי-תמימים בואו לכאן הקשיבו למה שנוגע לכם להקשיב, בהגבלות שלכם צריכים אתם להרגיש את הבלי גבול, לכך מובילים אתכם, שדוקא במוגבל יורגש הבלי גבול, רק שתשמרו את הגבול, ממילא האור הבלי גבול יאיר בכם באמת, שתקלטו את כל הדברים שאפשר לקלוט מהבלי גבול, מה שחסידות יכולה לפעול, שיפעל בכם באמת].

האַבין אַלע תמימים וגם מסובי גיגעבין אַ גשריי [=כל התמימים וגם המסובים נתנו צעקה:] אמן אמן.

המשך יבוא²⁸

(1) שנים מקרא ואחד תרגום.
 (2) הכוונה כנראה לסיים משפטו של הרב משה הכהן

כוס של נחמה

בצער רב וביגון קודר התקבלה הידיעה המרה על פטירתו הפתאומית בדמי ימיו ביום שמחת תורה

של ידידנו החשוב רודף צדקה וחסד מראשי מפיצי בשורת הגאולה וזהות הגואל

מקושר בלב ונפש לכ"ק אדמו"ר מה"מ

הרה"ת ר' רחמים ז"ל אנטיאן

ושולחים אנו את תנחומינו לזוגתו מרת דורית תחי', לילדיהם, לאמו ואחיו שי'

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ומעתה ועד עולם אך טוב וחסד ימצאכם תמיד כל הימים ועד לתכלית הטוב והחסד והוא התגלות כ"ק אדמו"ר מה"מ

מנחם ופייגי שגלוב

על כן תומכי-תמימים בואו לכאן הקשיבו למה שנוגע לכם להקשיב, בהגבלות שלכם צריכים אתם להרגיש את הבלי גבול, לכך מובילים אתכם, שדוקא במוגבל יורגש הבלי גבול, רק שתשמרו את הגבול, ממילא האור הבלי גבול יאיר בכם באמת, שתקלטו את כל הדברים שאפשר לקלוט מהבלי גבול, מה שחסידות יכולה לפעול, שיפעל בכם באמת

התפלה אז איך גי' עסין דעם שטיקול הערינג וילצעך דער יש, און עס פילט זעך אַ טעם אין דעם יש, און איך ויל עס ניט דוקא מצד דעם חיות אלקי ואַס בישטייט אין דעם נאָר עס וילטזעך דער עצם גשמי, נאָר דיא עצם גריבענעס ניט דער אור אלקי ואַס בישטייט אין דעם [=מדוע מגיע להם זאת, מדוע זה כך. כעת אתם יכולים להבין שכזו תפילה מבטלת את היש לגמרי מכל וכל, למציאות היש אין כלל פנים אצלי, ומכל מקום לאחר התפלה כשאני הולך לאכול חתיכת דג מלוח, מתאוה היש, והוא מרגיש טעם ביש, ואני רוצה זאת לא דוקא מצד החיות האלקית שישנה בזה, אלא שמתחשק עצם גשמי, אלא את עצם המאכל. לא את האור אלקי שישנו בזה].

נמצא לאחר התפלה קען מען אַראַיין פאַלין אין [=יכולים ליפול ב]תאווות גשמים, שהם בתכלית השפלות, — איך ואַלט אויסי רעכענען נאָר מער וייסל איך ניט, זאַלט איר אייך מיר קין פאַר איביל ניט האַבין — און אַב היטין אַט אַדאַס מאַכט מקיף, מקיפּי זאַיינען פועל, אַז בכל היום, זאַל זעך דער בכך פון תפלה האַלטין זעך, און ער זאַל ניט טאַן אַנדערש, דער פאַר איז [=הייתי מפרט זאת אלא שיותר איני יודע, שלא תהי' לכם עלי תרעומת — ולהשמר מזה זה עושה מקיף, מקיפּים פועלים, שבכל היום יחזיק הבכך מהתפלה, והוא לא יעשה אחרת, לכך] מובן לאיז' צ[ו]רף הויע המקיפּי.

ולכן הי' עבודת יעקב אבינו להשיג המקיפּי דעשו, שהוא בחי' האורות דתהו, ויהי' חיבור בחי' תהו ותיקון, שבדי"כ הויע תורי' ומצות, תורה מצד התיקון, ומצות מלובשי' בגשמי' דוקא בחי' ומדרי' עניני' וניצוצי' דתהו, ותורה הוא אופן המשכת אלקי' דתיקון בניצוצי' אלו, וזהו פיי' תיקון, שהתורה היא מתקנת את המצוה שיומשך בה גילוי אור, משא"כ עצם המצות, פיי' דבר הנעשה הוא מניצוצות דתהו שהמה ענינים גשמים ביותר, כמו ציצית תפילין כו', והתורה מתקנת האור, פיי' שעושה אותה כלי לקבלה, עיי' שהמצות נעשי' כמו שהוחלט עפ"י התורה אז המה כלים לקבלה, וזהו בדי"כ מקיפּי ופנימי' תומ"צ, וכללי' ענין התורה ומצות הוא בחי' הגבלה דוקא כמבואר לעיל באריכות, ובהגבלה זו נמשך אור אלקי שהוא למעלה מעלה מהגבלה, והאור הזה נרגש הוא, הרי שמוכן שעיקר הכוונה הוא ההגבלה דוקא, דאם לא הגבלה אז אינו שייך ענין תומ"כ כנ"ל, ובהגבלה זו צריכיי' להמשיך בחי' ואו"ס הבלתי מוגבל דוקא.

ע"כ איז אַזיי תומכי-תמימים קומט אַהער הערט ואַס עס איז אייך נוגע צוא הערין, אין די הגבלות איערע דאַרף טיר דער הערין דעם בלי גבול, צוא דער צוא פירט מען אייך, אין מוגבל דוקא דער הערין דעם בלי גבול, נאָר איר זאַלט היטין דעם גבול, ממילא

יענער איז אַ עובר על כל המצוי ואַס יעמאַלט בין איך ניט [=שהו מחוייב על פי התורה, אם לא כאשר אחד עובר על כל המצות שאז איני] מחוייב להתנהג אתנו עמו בקירוב כו'. עד אשר ארזי"ל²⁶ כל אשר רוח הבריו, רוח המקום, ואַס יעמולט איז זייער שווער מכריע זאַיין [=שאו מאד קשה להכריע] מה טוב, ומה שאני צריכיי' לעשות כו'. און בפרט בעלי עסקיי' שהם כל היום משוקעים בעסקים שונים עם אנשי' שונים, אשר התערובות עמהם פועל עליו בין באונס בין ברצון כו', ובפרט בעלי עסקים מעורבבים שפועל עליהם טמטום הלב והמוח. לאחר ככלות הכל, גם באלו העוסקיי' בתורה ומצות כדבעי אין מרגישים האור האלקי, ואַס דאָס איז דאָך זייער אַ פאַר דראַסיקע זאַך, מדוע זאַל זאַיין אַזיי [=שהו דבר מאד מצער, מדוע שיהי' כך].

און [=ו]שרפיי' שמעמדם בעולם הבריאה, ואַס [=ש]עולם בריאה איז דער יש הראשון שנברא מן האין האלקי, און דאַרטיין איז מאיר דער [=ושם מאיר ה]אור האין האלקי שהוא צרון האמיתי כו', זיי' מאַנען אייך [=הם דורשים גם].

און [=ו]כללי' עולם הבריא' לבד שהוא יש הראשון, הנה ידוע²⁷ דאימא עילאה — בחי' בינה — מקנא בכורסיא — כורסייא קאי על עולם הבריאה — דער פיי' איז אַזיי, אַז דיא מציאות פון עולם הבריא' איז השגה והבנה, עצם פאַרשטאַנד, ואַס מיא פאַר שטייט אלקות, זיי' מאַנען אייך אלקות זיי' פעלט אייך [=הפירוש הוא כך, שהמציאות של עולם הבריאה היא השגה והבנה, עצם ההבנה, שמבינים אלקות, הם דורשים גם אלקות, להם חסר גם].

ואַס אַף דערורי ויין איך אין דאַוונען [=שעל זה אני בוכה בעת התפלה] מצד גודל הקנאה, פאַר ואַס קומט זיי' דאָס, פאַר ואַס זאַל דאָס זאַיין אַזיי. האַיינט קענט איר פאַר שטיין אַז אַזא דאַוונען איז מען שיים יש מבטל לגמרי מכל וכל, דער מציאות היש האַט דאָך באַ מיר קיין פנים ניט כלל ניט, און מ"מ לאחר

הער ניט אור אלקי אַט ויא איך דאַרף דער הערין, ואַדען שרפיי' זיי' פעלט דער אור, זיי' מאַנען נאָך [=נמצא שאצלי ישנה קנאה, שאני מקנא בשרפים מדוע מגיע להם זאת, ובפרט כשאני מתבונן שהכוונה העקרת זה אני, נשמות ישראל הם הרי עיקר הנבראים, "בשבילי נברא העולם", ואני תכלית הכוונה של רצון העליון, לא שרפים הם העיקר, מאחר והם גם בשביל דבר והעיקר בשביל מה זאת זה בשבילי, ולא להרגיש אור אלקי כמו שאני צריך להרגיש, אלא השרפים להם חסר האור, והם דורשים עוד].

און נאָך טיפער בירעכענען זיך דעם גודל הרחמנוי ואַס אייך נפש האלקי איז, אַז לאחר כל העליון, אַט ויא האייך ער איז בשרשו ומקורו, ביזקול דער מדרי' פון בנים אתם להוי' אלקיכם²⁴, ואַס אַ בן נעמעך פון פנימי' ועצמית האב, און איז פון אַזא הייכער מדרי' אַראַפ גיקומען דאָ למטה אין אַ גוף גשמי גס ועב, אין אַ נהי"ב פון מדות רעות, מדות טבעים, פראַסט פלייש גראַבע מדות, אין [=ובעומק יותר בהתבונן בגודל הרחמנות על נפש האלקית, שלאחר כל העליות, איך שהוא גבוה בשרשו ומקורו, עד מדריגת "בנים אתם להוי' אלקיכם", שהבן נמשך מפנימיות ועצמיות האב, ומכזו מדרגה גבוהה ירד כאן למטה בגוף גשמי גס ועב, בנפש בהמית של מדות רעות, מדות טבעים, בשר נחות ומדות גסות, ב]תאווות גופניות, וכדומה ובהם מינים ממינים שוני'.

און נאָך מער עס איז פראַן אַ זעלכע זאַכין ואַס מיא דאַרף טאַן [=ועוד יותר ישנם כאלה דברים שצריך לעשות] עפ"י דיני התורה, שזה נכלל בכלל הנהגה טובה וישרה, ואַס מיא דאַרף זעך מתנהג זאַיין [=שצריך להתנהג] עפ"י הנהגת התורה והמצוה, איז דער פירוש דערפון אַזיי אַז אין דער הנהגה בישטייט אַ [=שהפירוש לזה הוא שבהנהגה זו ישנו] רצה"ע, שהקב"ה מאיר וממשיך בזה גילויים עליוני' בדוגמת בחי' ההמשכה שנמשכיי' במצות, להיות שהקב"ה חפץ מאד שיתנהגו עפ"י הנהגה המעולית דוקא.

כמו והוי מקבל כל אדם בספיי²⁵, ואַס דאָס איז מען מחוייב עפ"י התו', אם לא וען